

SOCIJALNA AKTIVACIJA ZA OSIGURANJE ZDRAVOG, SIGURNOG I PRISTUPAČNOG PODRUČJA

Veljača, 2020.

SOCIJALNO MENTORSTVO: VJEŠTINA I USLUGA ORGANIZIRANA U ZAJEDNICI

Prekogranične radionice osposobljavanja o socijalnoj aktivaciji:

MODUL 5 (veljača 2020., Varaždin)

Socijalna aktivacija kojom se sprječava siromaštvo i socijalna isključenost

NADOLAZEĆA AKTIVNOST:

Usvajanje iskustva modela SA odnosno, uključivanje korisnika SA u prilagođeno radno osposobljavanje u socijalnim poduzećima.

Sve novosti o projektu 2SoKroG možete pratiti na sljedećoj poveznici:

[2SoKroG NOVOSTI](#)

Naglasak u socijalnom mentorstvu je na osnaživanju pojedinaca kroz mentorski odnos kako bi se utjecalo na promjenu u statusu iz pozicije socijalne i/ili ekonomske isključenosti do uključenosti u društvo.

Korisnici prava iz sustava socijalne skrbi najviše su marginalizirani i najudaljeniji od tržišta rada. Za njih se često ističe da su siromašni i socijalno isključeni, što znači da imaju mala primanja, niži životni standard, lošije stambene uvjete, što doprinosi tome da često imaju prekinute socijalne veze te slabiju društvenu i političku participaciju. Takve osobe svakako je potrebno aktivirati, motivirati i osnaživati za suočavanje i prevladavanje osobnih kriza te im omogućiti priliku za iskazivanjem potreba i preuzimanjem odgovornosti. Za učinkovitu socijalnu aktivaciju usluge koje se razvijaju u lokalnoj zajednici, potrebno je temeljiti na njihovim potrebama, čime bi se postigla bolja ciljanost pomoći, a time i njezina veća učinkovitost. Kao jedan od primjera dobre

prakse jest i usluga socijalnog mentorstva.

Socijalnim mentorstvom postiže se unaprijeđen individualizirani i partnerski odnos između socijalnih djelatnika i dugotrajno nezaposlenih korisnika prava na zajamčenu minimalnu naknadu, koji je usmjeren na prepoznavanje njihovih potreba, mogućnosti i potencijala kojima raspolaze, njihovom osnaživanju i boljoj motivaciji. Navedenim se pristupom nastoji proširiti lepeza za socijalno osjetljive osobe istovremeno dajući dodatne „alate“ socijalnim radnicima voditeljima slučaja

Usluga socijalnog mentorstva slijedi načela struke socijalnog rada, služi kao nadopuna već postojećim aktivnostima centara za socijalnu skrb, nag-

lašava potrebu i važnost međusektorskog rada i suradnje s drugim pružateljima socijalnih usluga u zajednici te potrebu za aktivnijim angažmanom korisnika u prevladavanju vlastite socijalne isključenosti. Stoga je u promicanju socijalnog uključivanja uz osnaživanje pojedinca potrebno omogućiti sigurnost zaposlenja, pristup uslugama te povezanost s obitelji, prijateljima, radom i lokalnom zajednicom.

„Ključ uspješnog vođenja je u utjecaju, a ne u autoritetu.“

(W. BLAKE)

*Vjeruj u sebe i u sve što jesi.
Znaj da u tebi postoji nešto što je jače od svih prepreka.*

MODEL SOCIJALNE AKTIVACIJE U HRVATSKOJ: ISKUSTVA I PRIMJERI DOBRE PRAKSE

Potrebu za socijalnom aktivacijom u Republici Hrvatskoj, odnosno socijalnim mentorstvom kao inovativnim modelom rada, prepoznali su ključni dionici koji se bave socijalnom problematikom te se tako u vremenskom periodu od 2010. do 2012. u sklopu IV. Komponente IPA-e provodio projekt „Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina“, nositelja međunarodnog konzorcija na čelu s grčkom tvrtkom European Profile S.A.

Uz **tadašnje** Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi kao projektnog partnera, korisnici projekta bili su i centar za socijalnu skrb (CZSS), Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) te ostali dionici, dok su socijalno ugrožene i marginalizirane skupine bile krajnji korisnici projekta.

Provedene projektne aktivnosti uključivale su analizu postojećih praksi, fokus grupe s dionicima (8 radnih skupina), educa-

cija 21+60 socijalnih radnika CZSS-a kroz 3 modula, seminare i javne tribine, pilot primjenu modela u praksi, kampanju podizanja svijesti o socijalnom uključivanju u medijima, izrađeni su Priručnik za mentore i Protokol o suradnji između CZSS-a i HZZ-a te je organizirano studentsko putovanje.

Nadležno Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku ponovno od 2018. godine raspisuje natječaj u okviru Europskog socijalnog fonda (ESF) koji potiču razvoj modela socijalnog mentorstva (SM) u sklopu kojeg je odobreno niz projekata koji uključuju aktivnost korištenja socijalnog mentorstva, razvijaju se novi načini primjene SM u praksi, provode se edukacije novih stručnjaka socijalnih mentora, a Hrvatska udruga socijalnih radnika je predložila ulazak usluge SM-a u prijedlog novog Zakona o socijalnoj skrbi.

Ključni izazovi vezani uz održivost modela socijalnog mentorstva na razini centara za socijalnu skrb podrazumijevaju reorganizaciju njihovog rada, zatim umrežavanje, koordinaciju i socijalno planiranje na razini lokalnih zajednica, dok je na razini sustava ključni izazov stvaranje uporišta u ključnim dokumentima.

Više o ovoj temi možete pronaći na sljedećim poveznicama:

- 1) [Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku](#)
- 2) [Hrvatska udruga socijalnih radnika](#)

CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB ČAKOVEC: Uloga i korist sudjelovanja u projektu 2SoKroG

Socijalna aktivacija – socijalno mentorstvo su usta za razgovor, uho za slušanje i guranje u pravom smjeru.

Sudjelovanjem u projektu 2SoKroG djelatnici Centra za socijalnu skrb Čakovec, koji u djelokrugu svog poslovanja rade sa socijalno ugroženim i marginaliziranim osobama, steći će nova znanja i kompetencije radi kvalitetnijeg obavljanja poslova. Uključivanjem marginaliziranih skupina stanovništva u oblik socijalnog poduzetništva doprinijet će povećanju životnog standarda, socijalnog uključivanja, oslobođenju od siromaštva te povećanju mogućnosti zapošljavanja.

Primjenom inovativnog modela socijalne aktivacije u sklopu projekta 2SoKroG promijenit će se odnos između djelatnika javnih institucija i socijalno ugroženih i marginaliziranih osoba.

ZAŠTITA MENTALNOG ZDRAVLJA KROZ RADNO AKTIVIRANJE SOCIJALNO UGROŽENIH OSOBA

Socijalna isključenost i siromaštvo u korelaciji su s psihičkim bolestima na način da siromaštvo ne dovodi direktno do bolesti, međutim, može pokrenuti druge poremećaje raspoloženja poput sklonosti alkoholizmu i drugim ovisnostima kako bi se ublažili problemi u kojima se osoba našla. Svi smo u opasnosti do rizika za zdravlje i pojavu bolesti gdje su neke skupine podložnije.

U tom su smislu najviše pogođene starije osobe, Romi i njihova djeca,

siromašni, dugotrajno nezaposleni i beskućnici, a vezano uz psihološki profil, njihovo osnovno obilježje je depresija. Navedene su kategorije često daleko od svijesti javnosti, ugrožene su i stigmatizirane, zbog čega je važna da ih se uključuje kako bi izašli iz „začaranog kruga“.

Aktiviranje kroz radni angažman poboljšava motoričke, zdravstvene, mentalne i društvene komponente te predstavlja svojevrsan terapijski proces. Radno aktiviranje pridonosi

mentalnoj i psihičkoj stabilnosti, djeluje pozitivno na samopouzdanje i tjelesno zdravlje.

Ono predstavlja zdravlje i za zajednicu, ali zajednica treba brinuti na način da se promijeni ili smanji djelovanje činitelja koji ometaju kvalitetan život klijenata. U tom se smislu sve veća pozornost treba pridodati potrebi napretka društva u smjerovima zaštite mentalnog zdravlja.

Projekt 2SoKroG

Projekt se sufinancira u okviru Programa suradnje Interreg V-A Slovenija-Hrvatska iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Projekt 2SoKroG daje prioritet području socijalne zaštite i zapošljavanja s ciljem jačanja partnerstva javnih institucija i dionika u području socijalne aktivacije. Cilj društvene aktivacije je pomoći dugotrajno nezaposlenima osobama i dugotrajnim primateljima zajamčene minimalne naknade kako bi se (ponovno) aktivno integrirali u društvo te ukoliko je moguće i u zaposlili, postajući tako motiviraniji za životne promjene i poboljšanje psihosocijalnog zdravlja.

Da bi se poboljšale i nadgradile javne usluge pomoću modela socijalne aktivacije, ključno je osigurati jačanje međusektorskog partnerstva, povećanje institucionalnih kapaciteta javnih ustanova (centri za socijalnu skrb, zavodi za zapošljavanje), razvoj kompetencija i odgovarajućih sposobnosti javnih službenika što će omogućiti da se ranjive ciljane skupine na kraju socijalne aktivacije bolje integriraju na tržište rada.

Više o projektu:

<https://www.bistra.si/2sokrog>

<https://www.facebook.com/2SoKroG>

Kontakti:

Klavdija Rižnar: klavdija.riznar@bistra.si

Ivana Knez: ivana.knez@redea.hr

OČEKIVANI REZULTATI PROJEKTA

- uspostavljene i ojačane strukture prekogranične suradnje javnih institucija i vertikalne integracije u području društvene aktivacije,
- razvoj i testiranje inovativnog modela socijalne aktivacije u centrima za socijalnu skrb i zavodima za zapošljavanje s ciljem osnaživanja ranjivih ciljnih skupina za veću socijalnu uključenost i zapošljivost (u socijalno poduzetništvo i druga prilagođena prekogranična tržišta rada)
- razvijanje kompetencija i vještina državnih službenika za provođenje socijalne aktivacije radi osiguranja zdravog i sigurnog okruženja u prekograničnom području,
- poboljšanje pravovremenog građanskog prepoznavanja rizika od siromaštva putem preventivnog programa i (ne)medijske kampanje,
- prijenos prekograničnih rezultata, iskustava i praksi razvijenih u projektu na druga područja i područja od interesa.